

Nr 295.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv; given Stockholms slott den 11 juni 1948.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850)
angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda
bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

Härigenom förordnas, att lagen den 15 december 1939 angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken jämlikt lag den 2 maj 1947 (nr 159) gäller till och med den 30 juni 1948, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1949, dock att vad under a) i förstnämnda lag sägs beträffande förbindelser, som bankaktiebolag har att fullgöra efter högst en månads uppsägning, i stället skall gälla beträffande förbindelser, som bolaget har att fullgöra efter högst två månaders uppsägning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1948.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 juni
1948.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om fortsatt lagstiftning rörande bankaktiebolags kassareserv, m. m.* samt anför därvid följande.

Såsom ett led i de av 1937 års riksdag i valutavårdande syfte beslutade beredskapsåtgärderna ingick bland annat ett bemyndigande för Konungen att, om sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövades nödigt, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter bank- och fondinspektionens hörande meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv. Stadgande härom innefattades i en den 4 juni 1937 utfärdad lag (nr 305), vilken ursprungligen ägde giltighet till och med den 28 februari 1938 men därefter successivt förlänades fortsatt giltighet, sista gången genom lag den 26 maj 1939 (nr 196), enligt vilken giltighetstiden utsträcktes till och med den 31 maj 1940.

Genom beslut av 1939 års urtima riksdag (propositionen nr 30, riksdagens skrivelse nr 80) ersattes emellertid 1937 års lag med lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv. Denna nya lag, som i vissa avseenden innefattade en uppmjukning av de ursprungliga bestämmelserna med syfte att möjliggöra en smidigare tillämpning, gällde ursprungligen till och med den 31 maj 1940 men har därefter erhållit fortsatt giltighet, senast genom lag den 2 maj 1947 (nr 159), enligt vilken giltighetstiden utsträckts till och med den 30 juni 1948.

Beträffande det närmare innehållet i nyssnämnda lag den 15 december 1939 må följande nämnas.

Konungen äger i den mån sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt — på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter bank- och fondinspektionens hörande — förordna:

a) att kassareserv, som avses i 49 § 2 mom. första punkten lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse, tillsammans med bankaktiebolags innelig-

gande kassa skall uppgå till tjugufem procent av de förbindelser, bolaget har att vid anfordran eller efter högst en månads uppsägning fullgöra, i den mån de icke utgöras av skulder på grund av insättningar å sparkasseräkning;

b) att viss bestämd kvotdel av den summa av bankaktiebolags inneliggande kassa och kassareserv, som bolaget jämlikt nämnda lagrum eller, om förordnande enligt a) meddelats, jämlikt förordnandet är skyldigt att redovisa, skall utgöras av, förutom inneliggande kassa, medel innestående i riksbanken och, i händelse sådant finnes kunna medgivas, likvida avista tillgodohavanden hos utländsk bank eller bankir;

c) att viss bestämd kvotdel av den under b) angivna summan skall utgöras av medel innestående i riksbanken, samt att, om bankaktiebolags i riksbanken innestående medel icke uppgå till sålunda föreskrivet belopp, bolaget skall till riksbanken gälda ränta å underskottet, beräknat enligt av Konungen angivna grunder, efter en räntesats, som fastställs av riksbanken, dock högst en procent över riksbankens lägsta diskonto vid diskontering av växlar på högst tre månader.

Förordnande må meddelas beträffande samtliga bankaktiebolag eller sådana, vilkas egna fonder uppgå till visst angivet belopp. Vid förordnande enligt b) eller c) må de bankaktiebolag, som förordnandet omfattar, efter storleken av egna fonder uppdelas i grupper, för vilka fastställas olika kvotdelar.

Några bestämmelser meddelades icke med stöd av 1937 års lag i ämnet och ha hittills icke heller meddelats enligt den nya lagen.

I en den 11 maj 1948 dagtecknad, till Kungl. Maj:tt ställd skrivelse ha *fullmäktige i riksbanken* — jämte det fullmäktige anfört vissa synpunkter rörande den allmänna ekonomiska politiken — tillika hemställt, att 1939 års lagstiftning rörande bankaktiebolags kassareserv måtte efter vissa omarbetningar erhålla förlängd giltighet intill utgången av juni månad 1949.

Vad först beträffar bankofullmäktiges skrivelse såvitt angår den allmänna ekonomiska politiken ha *bankofullmäktige* i detta hänseende anfört följande.

De översikter av det ekonomiska läget, som fullmäktige i riksbanken under senare tid framlagt, äga fortfarande i allt väsentligt full giltighet. Såsom särskilt utförts i skrivelsen av den 17 oktober 1947, måste de försämrade betingelserna för landets ekonomiska liv få allvarliga konsekvenser för såväl konsumtion som investeringsverksamhet. I den mån de försämrade betingelserna av hänsyn till nödvändigheten att i största möjliga utsträckning öka produktionen icke kunna tillåtas gå ut över investeringsverksamheten, måste de avgörande ansträngningarna att bota den jämviktsrubbing, som de ändrade förhållandena fört med sig, taga sikte på konsumtion och inkomstbildningen.

Under den tid som senast förflutit har inkomstutvecklingens grundläggande betydelse för den nuvarande situationen kommit att framstå allt klarare. För innevarande år synes inkomstvolymens ökning bliva väsentlig. De kon-

trollerade investeringarna komma däremot enligt uppställda planer för byggnadstillståndsgivningen att bli betydligt sammanpressade. Trots den nedskärning av investeringsverksamheten och de övriga åtgärder av köpkraftsbegränsande natur, som självfallet fortfarande äro önskvärda, kvarstår likväl en avsevärd spänning mellan den köpkraftiga efterfrågan och de häremot svarande produktiva resurserna. Den kvarstående bristen på balans i det ekonomiska livet kan icke i främsta rummet direkt föras tillbaka till en överdimensionerad investeringskonjunktur. I själva verket torde balans icke kunna skapas genom den ytterligare nedpressning av investeringarna som över huvud taget skulle kunna komma i fråga. I karakteristiken av det rådande läget finnes därför anledning att betona den självständiga roll, som inkomstexpansionen spelar. Den nu existerande balansrubbningsen kan med andra ord väsentligen betecknas såsom en inkomstinflation.

I en situation som den angivna måste varje ytterligare stegring av inkomsterna, hur välmotiverad den i det enskilda fallet än kan te sig, mötas av konsumtionsminskningar på andra områden för att icke få omedelbara inflatoriska återverkningar. Den strängaste återhållsamhet är därför nödvändig i fråga om kraven på inkomstförbättringar, i den mån man ej har säkerhet för att de ifrågasatta inkomstökningarna komma att bli kompenserade genom sparande eller genom ökad produktion. Detta gäller såväl beträffande företagens vinstanspråk som beträffande arbetstagarnas lönefordringar. Med oro ha emellertid fullmäktige observerat, att den måttfullhet, som till en början präglade årets avtalsrörelser, på sistone avlösts av en utveckling på löne marknaden, som, därest den blir normgivande för kommande uppgörelser, är ägnad att äventyra stabiliseringssträvandena. En ytterligare anledning till allvarlig uppmärksamhet erbjuder pris- och kostnadsutvecklingen inom jordbruket med dess konsekvenser för den allmänna pris- och lönepolitiken. Med tanke på den nyckelställning, som livsmedelspriserna allt mera kommit att intaga i pris- och lönesammanhanget, framstår det som en nödvändighet, att för framtiden den farliga växelverkan mellan höjningar av dessa priser och lönestegringar på den allmänna arbetsmarknaden brytes.

Så länge varje prisstegring tenderar att frammana krav på kompenserande löneförhöjningar, och då rent allmänt en prisstegring i den föreliggande situationen måste antagas draga med sig motsvarande inkomstökningar, varigenom spänningen kvarstår, men vid höjda priser och inkomster, kan uppenbarligen balansen icke återställas prisstegringsvägen. Det närmast liggende alternativet till en lösning av jämviktsproblemet, som under sådana förhållanden kan anvisas, är en minskning av köpkraftsoverskottet genom en ytterligare överbalansering av budgeten. Den uppoffring, en sådan ytterligare överbalansering under alla omständigheter måste innebära, kan antingen åvägabringas genom en nedskärning av det offentliga utgifterna eller genom en skärpt beskattning. I den mån i det senare fallet en höjning av de direkta skatterna ej kan komma i fråga, få de möjligheter, den indirekta beskattningen erbjuder, anlitas.

Med hänsyn till det rådande lägets egenart äro de penningpolitiska instrument, som traditionellt stå riksbanken till buds, i detta läge av begränsad räckvidd som medel att bekämpa inflationsriskerna. Dessa måste i den förhandenvarande situationen väsentligen bemästras genom direkta ingripanden på olika områden av det ekonomiska livet. Givetvis bör dock riksbanken underbygga en sådan ekonomisk politik med kreditåstramande åtgärder. Särskilt i fråga om investeringsverksamheten finnas områden som icke äro åtkomliga för direkta ingrepp och där kreditpolitiken har att fylla en icke oviktig uppgift.

Fullmäktige vilja i anslutning härtill erinra om att riksbanken efter förhandlingar, som började vintern 1946/47, ernått en överenskommelse angående restriktivare kreditgivning med svenska bankföreningen, svenska sparbanksföreningen och jordbrukskasseorganisationen. Redan inledandet av förhandlingar i frågan föranledde en viss återhållsamhet beträffande berörda instituts utlåningsrörelse. Under sista kvartalet av föregående år inträffade också en nedgång i utlåningen, som i varje fall till viss del torde kunna återföras till ifrågakvarande överenskommelse.

Även om sålunda vissa tendenser till avsaktning i den tidigare starka kreditexpansionen kunnat iakttagas, har enligt fullmäktiges mening den erforderliga åtstramningen av kreditpolitiken ännu långt ifrån uppnåtts. I önskad riktning verkar den vid årets riksdag nyligen antagna lagstiftningen om partiell sterilisering av aktiebolagens vinster, eftersom denna medför en begränsning av underlaget för bankernas kreditgivning. Såsom fullmäktige understrukit i sitt utlåtande i ärendet, får dock ifrågakvarande åtgärd sin mening endast om den införes i ett allmänt kreditrestriktivt sammanhang.

Beträffande härefter frågan om förlängning och omarbeting av lagstiftningen rörande bankaktiebolags kassareserv ha *bankofullmäktige* anfört härom följande.

I syfte att erhålla ytterligare stöd för strävandena att begränsa kreditgivningen ha innevarande år på riksbankens initiativ överläggningar ägt rum med representanter för affärsbankerna rörande vissa frivilliga åtgärder från de senares sida i åtstramande riktning. Överläggningarna ha bland annat avsett en skärpning av fordringarna på bankernas kassareserv med utgångspunkt från lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken lagstiftning tillkommit som ett led i de av 1937 års riksdag i valutavärdande syfte vidtagna beredskapsåtgärderna.

Det synes icke uteslutet, att en tillämpning av ifrågakvarande lagstiftning kan bli aktuell under den närmaste tiden. Med tanke härför vilja fullmäktige framhålla, att lagens räckvidd begränsats till följd av en efter dess tillkomst inträffad förskjutning i fråga om uppsägningstiden för hos bankaktiebolagen inestående medel. Enligt bestämmelserna i ifrågakvarande lag skall kassareserv tillsammans med ineliggande kassa uppgå till minst tjugofem procent av de förbindelser, bankaktiebolag har att vid anfordran eller efter högst en månads uppsägning fullgöra, i den mån förbindelserna icke utgöras av skulder på grund av insättningar å sparkasseräkning. Till de förbindelser, som sålunda falla under ifrågakvarande bestämmelser, hörde vid lagens tillkomst bland annat förpliktelser på grund av insättningar å s. k. uppsägningsräkning. För medel inestående å sådan räkning var nämligen uppsägningstiden år 1939 endast fjorton dagar. Den 20 december 1941 förlängde emellertid bankaktiebolagen uppsägningstiden för medel å dylik räkning till fyrtiofem dagar, vilken uppsägningstid alltjämt gäller. Numera skulle därför uppsägningsräkning vid tillämpningen av 1939 års lag icke innebära någon kassareservförpliktelse för bankerna. Denna begränsning i lagens ursprungliga räckvidd är icke tillfredsställande. Särskilt i nuvarande läge, och i betraktande av den expansion av in- och utlåningsrörelsen som möjliggjorts genom den år 1946 företagna utvidgningen av bankernas inlåningsrätt, anse fullmäktige det motiverat, att lagen kan användas i den omfattning, som från början var avsedd.

Vid de utredningar angående olika kreditåtstramande åtgärder, som ägt rum inom riksbanken, har man emellertid funnit, att den nuvarande lagstiftningen sannolikt icke erbjuder de bästa tekniska möjligheterna att ernå

en effektiv begränsning av kreditgivningen. Kassareservbestämmelserna äro nämligen främst tillkomna för att säkerställa bankernas likviditet och därför anpassade efter storleken av de förbindelser bankerna ha att fullgöra vid anfordran eller — enligt 1939 års lag — efter högst en månads uppsägning. Då förskjutningar kunna ske mellan den inlåning som har karaktären av dylika kortfristiga förbindelser och den inlåning, som är bunden på längre tid och därför icke faller under kassareservbestämmelserna, finnes det icke någon fast relation mellan utlåningsvolymen och den kassareservpliktiga inlåningen. Om långfristig inlåning finnes det tillgå, kan alltså utlåningsvolymen växa utan att kassareservställningen beröres. En tillämpning av 1939 års lag om särskilda kassareservbestämmelser kan följaktligen med lagens nuvarande konstruktion icke garantera en avsedd effekt beträffande utlåningsvolymen. Fullmäktige ha därför funnit det böra tagas under övervägande, huruvida icke 1939 års lag, för att på rationellaste sätt tillgodose de syften, som nu äro mest aktuella, lämpligen kunde erhålla en utformning som direkt toge sikte på önskemålet att begränsa utlåningen. I enlighet härmed kunde bankernas skyldighet att hålla kassatillgångar i första hand sättas i relation till en ökning av utlåningsvolymen utöver viss gräns. I den mån så befundes lämpligt, kunde därvid kraven på kassareserv anpassas efter angelägenhetsgraden för vissa olika delar av utlåningen.

På grund av vad som anförts finna fullmäktige en översyn av kassareservbestämmelserna nu påkallad. Fullmäktige få därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta skyndsamt utreda möjligheterna att genom en ändring av gällande bestämmelser rörande bankernas skyldighet att hålla kassareserv skapa ökade förutsättningar för en kreditåtstramande politik. I avvaktan på resultatet av den begärda utredningen vilja fullmäktige hemställa, att den nu gällande lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv måtte erhålla förlängd giltighet tills vidare, förslagsvis intill utgången av juni 1949. I samband med förlängningen av lagens giltighetstid synes en sådan jämkning i lagen böra företagas, att bestämmelserna i fortsättningen jämväl komma att avse medel innestående å uppsägningsräkning.

Såväl en förlängning av 1939 års lag med sistberörda jämkning som en lagstiftning innebärande en mera långtgående omarbetning av kassareservbestämmelserna skulle enligt fullmäktiges mening vara avsedd som en beredskapsåtgärd. Verkningarna på penning- och kapitalmarknaden av den första insättningen å spärrkonto enligt lagen den 23 april 1948 (nr 175) med särskilda bestämmelser om dispositionen av aktiebolags vinstmedel, ävensom resultatet av den förutsedda fortsättningen på ovanberörda överläggningar med affärsbankerna, synas böra avvaktas, innan ställning tages till frågan, huruvida kassareservlagstiftningens möjligheter behöva anlitas. Det torde därför få ankomma på fullmäktige att, därest förhållandena senare skulle visa sig kräva tillämpning av ifrågavarande lagstiftning, göra framställning härom till Eders Kungl. Maj:t.

I anledning av bankofullmäktiges hemställan om skyndsamt utredning rörande möjligheterna att skapa ökade förutsättningar för en kreditåtstramande politik genom en ändring av gällande bestämmelser om skyldighet för bankaktiebolag att hålla kassareserv har uppdragits åt *chefen för bank- och fondinspektionen K. Wulff* att inkomma med närmare förslag i ämnet.

Till fullgörande av detta uppdrag har utredningsmannen avgivit en den 29 maj 1948 dagtecknad promemoria med synpunkter på frå-

gan om metoden för begränsning av bankaktiebola-
gens utlåning. I promemorian framhålles bl. a. följande.

Syftet med en omarbetsning av kassareservbestämmelserna skulle vara att tillskapa ändamålsenliga regler för en effektiv begränsning av kreditgivningen i första hand så, att en ytterligare kreditexpansion kunde förhindras. Det torde därför vara av intresse att till en början lämna några uppgifter om utlåningens utveckling under det senaste året och om de möjligheter att ytterligare öka utlåningen, som bankerna för närvarande ha. I förstnämnda hänseende kan nämnas, att vid månadsskiftet september/oktober 1947 utlåningen kulminerade vid omkring 8 177 miljoner kronor (disp. belopp). Under de följande månaderna sjönk den successivt till ett bottenläge i februari 1948 vid 7 997 miljoner kronor. Därefter har utlåningen på nytt ökat; vid senaste månadsskifte (april/maj) uppgick den till 8 168 miljoner kronor.

Vad härefter beträffar möjligheterna att öka utlåningen redovisade bankerna vid april månads utgång kassamedel, riksbanksfordringar och i riksbanken belåningsbara obligationer till ett sammanlagt belopp av 1 049 mkr. Det belopp, vartill deras kassareserver vid samma tid skulle uppgå enligt 49 § banklagen, utgjorde 692 mkr. Skillnaden mellan båda dessa belopp, 357 mkr, utgör ett ungefärligt mått på den möjliga utlåningsökningen vid oförändrad inlåningsvolym. (Här bortses från att två banker hade mindre underskott i kassareserven). Skillnadsbeloppet ter sig redan mot bakgrunden av utlåningens totala belopp tämligen blygsamt. Härtill kommer emellertid, att av beloppet icke mindre än 265 mkr falla på två storbanker — Skandinaviska Banken och Stockholms enskilda bank — vilka på grund av rörelsens art och inlåningens sammansättning måste hålla en väsentligt högre likviditet än banklagens kassareservbestämmelser tvinga dem till. För samtliga övriga banker uppgår marginalen utöver den lagstadgade kassareserven icke ens till 100 mkr. Vid bedömande av bankernas utlåningsmöjligheter får vidare ihågkommas, att vinststeriliseringslagen tvingar bolagen att insätta medel i riksbanken, vilka till den väsentligaste delen måste tagas från affärsbankerna antingen i form av krediter eller genom uttag från insättningsräkningar. De anspråk, som i anledning härav komma att ställas på bankerna, torde inom några månader komma att avse belopp på 200 å 225 miljoner kronor, med vilka belopp bankernas möjligheter att utlåna medel för andra ändamål följaktligen komma att minska.

Å andra sidan får ihågkommas, att även vid konstant utlåningsvolym utrymme för ökad utlåning till vissa ändamål kan erhållas genom minskning av utlåningen för andra ändamål. Olika anledningar kunna finnas till sådana förskjutningar i utlåningens sammansättning. En av myndigheterna anbefalld minskning av bostadsproduktionen kan sålunda föranleda en minskning av fastighetskrediterna; en importbegränsning kan få till följd en minskning av krediterna till grosshandeln, i den mån varulagren minskas etc. Oberoende av myndigheternas åtgöranden kunna bankerna med hänsyn till sin räntabilitet eller av andra orsaker finna med sin fördel förenligt att utbyta mindre inkomstbringande engagemang mot mera givande.

Utrymme för ökad utlåning kan självfallet också erhållas genom ändring på inlåningssidan. Framst inverkar här inlåningens totala volym. Det faller emellertid utanför ramen för denna framställning att söka bedöma utsikterna för en ökning av denna volym. Även vid en konstant inlåningsvolym kunna emellertid utlåningsmöjligheterna öka. En förändring av inlåningens sammansättning inverkar nämligen på skyldigheten att hålla

kassareserv. En överflyttning av medel från korta räkningar (checkräkningar) till långa räkningar (kapitalräkningar, sparkasseräkningar etc.) minskar sålunda det belopp, vartill kassareserven måste uppgå, och ökar i motsvarande mån det ovan berörda skillnadsbeloppet, varmed utlåningen kan stiga. I detta sammanhang må erinras om den mycket betydande överflyttning av medel från uppsägnings- till kapitalräkning, som skedde under 1947 i samband med en ändring av räntan å kapitalräkningsmedlen. Och en fortsatt överflyttning av medel från korta till långa räkningar kan väntas om man — såsom diskuterats — slopar den tidigare tillämpade maximeringen av det belopp, varå högsta ränta lämnas.

Den metod, som tidigare ansetts användbar för ifrågavarande syfte, har i stort sett gått ut på att tvinga bankerna att stärka sin likviditet. Kungl. Maj:t har sålunda med stöd av 1939 års lagstiftning ägt att dels utvidga området för de förbindelser, för vilka kassareserv skall hållas, dels skärpa kraven i fråga om kassareservens sammansättning. Av skäl, som berörts i fullmäktiges skrivelse, kan denna metod icke garantera avsedd effekt. Om man — trots vad som ovan anförts om affärsbankernas begränsade möjligheter att ytterligare öka utlåningen — anser, att en åtstramning av kreditgivningen är önskvärd eller att i vart fall medel att framtvunga en dylik åtstramning böra stå de penningpolitiska instanserna till buds, finnes därför anledning att här närmare undersöka, om man icke skulle kunna nå nämnda effekt genom att knyta vissa för bankerna oförmånliga påföljder direkt till det förhållande, man avser att motverka eller förhindra, nämligen utlåningsökningen. Såsom lämplig påföljd kommer främst i fråga skyldighet att hålla medel inestående i riksbanken i visst förhållande till det belopp, varmed utlåningen stiger från tiden för bestämmelsens ikraftträdande eller annan lämplig tidpunkt. Verkan av en sådan insättning är tvåfaldig, dels steriliseras viss del av vederbörande banks överskottsmedel, dels får banken — under förutsättning att ingen ränta lämnas å de insatta medlen — vidkännas viss kostnad.

Bestämmas skyldigheten att hålla kassatillgångar för utlåningsökning enligt en så enkel regel som med viss procent av den totala utlåningens ökning, kan emellertid, som av det föregående framgår, metodens effektivitet lätt minska genom åtgärder från bankernas eller kredittagarnas sida eller på grund av utvecklingen inom vissa grenar av näringslivet. I detta sammanhang förtjänar påpekas, att bankerna under det senaste året begränsat sin kreditgivning mot in-teckning i bostadsfastigheter utan att detta medfört någon minskning av den totala utlåningens volym. Vidare må framhållas, att bankerna kunna erhålla ökat utrymme för utlåning även genom att aninera större låntagare att omlägga sina lån till obligationslån. Dessa möjligheter att inom den tidigare ramen öka utlåningen för vissa — måhända ur allmän synpunkt mindre angelägna — ändamål skulle kunna begränsas genom en uppspaltning av utlåningen i olika sektioner; minskning av utlåningen inom en sektion skulle i så fall icke möjliggöra ökning av utlåningen inom en annan sektion med mindre medel insattes i riksbanken enligt de särskilda bestämmelserna. Så tillvida komme dock minskning inom en sektion att underlätta ökning inom en annan sektion, att tillgången på kapital — såväl för nytlåningen ifråga som den därav föranledda insättningen i riksbanken — skulle öka. Å andra sidan skulle en uppspaltning av utlåningen i olika sektioner kunna möjliggöra en viss dirigerings- av långivningen. Skyldigheten att hålla tillgodohavanden i riksbanken för utlåningsökning ökar, som redan påpekats, bankernas kostnad för utlåningen. Då bankerna få antagas vilja om möjligt överföra denna kostnad å låntagarna, torde en ökning av utlåningen medföra ett visst tryck uppåt på räntan.

Genom en differentiering av kraven på insättning i riksbanken bör detta tryck kunna göras olika starkt allt efter investeringsändamålet. Resultatet härav kan bli en differentiering av även räntan. För vissa investeringsändamål, som te sig särskilt angelägna, skulle lånekostnaderna möjligen på så sätt kunna hållas lägre än för andra, mindre angelägna investeringsändamål. Att med någon större säkerhet bedöma metodens verkningar i ränteväsende låter sig emellertid knappast göra, då räntesättningen i bankerna sker under beaktande av en mängd olika faktorer, ofta av rent psykologisk art.

Huru differentieringen av utlåningen lämpligen bör ske, blir självfallet en avvägningsfråga, som får avgöras i huvudsak efter de olika investeringsändamålets angelägenhetsgrad och som följaktligen kan komma att besvaras olika från tid till annan. Av tekniska skäl måste dock antalet sektioner alltid hållas ganska begränsat. Ju längre differentieringen drives, desto svårare blir det för bankledningarna att dirigera långivningen så, att de för de olika sektionerna gällande maximigränserna icke överskridas, och desto mera arbete kräver övervakningen. — — — Underlag torde i vart fall finnas för en uppdelning i följande fyra huvudgrupper, nämligen

1. byggnadskreditiv
2. andra krediter mot inteckning i affärs- och bostadsfastigheter
3. kommunala krediter
4. övrig utlåning.

För vinnande av erforderlig enkelhet vid tillämpningen bör skyldigheten att insätta medel för utlåningsökning hållas helt skild från skyldigheten att hålla kassareserv. De i riksbanken av ifrågasvarande anledning inestående medlen böra med andra ord icke få inräknas i kassareserven. Underlåter bank att hålla tillgodohavande i riksbanken till föreskrivet belopp, bör ränta gäldas å underskottet. Räntefoten bör tydligen bestämmas så att banken icke gör någon vinning genom att hålla för lågt belopp.

I promemorian ha därefter till behandling upptagits de olika invändningar som kunna göras mot de ifrågasatta bestämmelserna.

Till en början är det klart, att en dylik begränsning i likhet med de flesta andra regleringar kommer att verka konkurrensbegränsande och konserverande på de bestående förhållandena. Särskilt om utlåningen uppdelas i ett flertal olika sektioner, torde det bli svårt för en bank att från en annan bank övertaga ett engagemang av större betydelse. Härav följer emellertid också, att den nuvarande långivaren kan utnyttja låntagarens bundenhet till att höja räntan även på gamla lån. Å andra sidan kan systemet befaras öka antalet flerbanksköldenärer; den låntagare, som icke hos sin normala bankförbindelse kan få sina nya kreditbehov tillgodosedda, vänder sig gärna till en annan bank, som kanske för tillfället har utrymme för nytulning och som — om den nye kunden befinnes vara en god förbindelse — beviljar de önskade krediterna. En annan konsekvens kan bli, att låntagarna ogärna avveckla sina engagemang; den som erhållit en — måhända säsongbetonad — kredit, vågar icke avveckla densamma av fruktan för att vid ett senare tillfälle bli nekad kredit. Vidare kan befaras, att kreditförmedlingen delvis övergår i andra händer än bankernas. Företag, som fått sina kreditanspråk avvisade i bank, kunna väntas söka direkt kontakt med företag, som ha överskottsmedel. Om tillräcklig säkerhet bjudes synes icke osannolikt, att ett kreditavtal kommer till stånd, även om ur allmän synpunkt kreditbehovet icke kan betraktas såsom särskilt angeläget. Kreditrestriktionernas dirigerande syfte kommer därigenom att delvis förfelas, samtidigt som ban-

kernas likviditet ytterligare anstränges genom eventuella uttagningar av insatta medel. Självfallet vore en sådan utveckling olycklig även ur den synpunkten, att någon som helst kontroll över lånevillkoren inom den privata sektorn av kreditmarknaden icke kunde utövas.

Mot ovannämnda erinringar torde kunna genmålås dels att olägenheter av antydd art icke kunna undvikas, vilken form av kreditbegränsning man väljer, dels ock att metoden i allt fall leder till åsyftat resultat — en åtstramning av kreditmarknaden som helhet betraktad.

En anmärkning, som kan väntas, är vidare att fastlåsningsen av utlåningen vid en viss volym, omöjliggör en smidig anpassning efter de variationer i kreditbehoven, som även normalt förekomma. För att i någon mån tillgodose kravet på rörlighet synes skyldigheten att insätta medel i riksbanken för utlåningssökning böra göras beroende av genomsnittresultatet under exempelvis de tre eller fyra sista månaderna. På så sätt skulle rent tillfälliga fluktuationer komma att spela mindre roll, och vidare uppnådde man den fördelen, att om underskottet en månad på detta sätt kunde utnyttjas till täckande av ett eventuellt överskott en följande månad, bankerna finge ett visst intresse av att tillbakavisa mindre angelägna kreditanspråk även under tider, då ställningen är något lättare.

Vissa banker äro emellertid särskilt känsliga för de säsongmässiga fluktuationerna inom näringslivet. Exempelvis utsättas banker med anknytning till de norrländska exportindustrierna för starka påkänningar under vintern och tidigt på våren medan kreditanspråken på dem pläga lätta under sommaren och hösten. Även om ovannämnda beräkningsmetod medger en viss rörlighet åt bankerna, kan det dock understundom bliva svårt för dem att anpassa långivningen efter dylika fluktuationer med längre periodicitet än några månader. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke Kungl. Maj:t borde ha möjlighet att i undantagsfall medgiva säsongmässiga variationer i den för banken bestämda utlåningsvolymen. Vid bedömandet av denna fråga bör emellertid icke glömmas, att volymen icke är fastare »låst» än att den kan överskridas utan annan påföljd än skyldighet att insätta medel i riksbanken i viss relation till överskottet. För en bank med god likviditet blir frågan om hur tillfälliga toppanspråk skola kunna mötas därför i huvudsak endast en kostnadsfråga, där ränteförlusten å de i riksbanken insatta medlen väl kan spela en betydande roll men dock icke — i fråga om särskilt angelägna investeringsändamål — behöver ha en rent prohibitiv innebörd.

Ytterligare en invändning torde komma att framställas, nämligen att metoden gynnar de banker, som fört en expansiv utlåningspolitik och därigenom skaffat sig ett gott utgångsläge vid en reglering, medan den missgynnar dem, som visat återhållsamhet och som bevarat god likviditet för att kunna i krissituationer eller eljest möta väntade kreditanspråk från sina ordinarie kunder. Även här torde svaret bli, att olägenheter av ett eller annat slag äro oundvikliga vid de flesta regleringar och att rättvisesynpunkterna understundom få skjutas något åt sidan, om de med regleringarna avsedda syftena över huvud skola kunna nås. Otvivelaktigt kan i föreliggande fall situationen bliva den, att erforderlig åtstramning på kreditmarknaden icke kan vinnas med mindre än att även de banker, som bevarat en stark likviditet, förhindras att expandera.

Emellertid är tydligt, att rättvisesynpunkterna i detta fall åtminstone delvis sammanfalla med likviditetssynpunkterna. Å ena sidan kan det sålunda i vissa lägen, då det ur penningpolitisk synpunkt anses nödvändigt att begränsa kreditgivningen ur andra synpunkter vara motiverat att ställa krav även på en allmän förbättring av bankernas likviditet; å andra sidan kommer tydligen en skärpning av likviditeten att verka även i utlåningsbegrän-

sande riktning och därigenom öka effekten av åtgärder, som mera direkt rikta sig mot en kreditexpansion. Det synes därför böra övervägas, huruvida icke en beredskapslagstiftning, sådan som den här ifrågasatta, bör inrymma även möjlighet för Kungl. Maj:t att direkt påverka bankernas likviditet.

Rörande detta problem uttalas bl. a. följande.

Bankofullmäktige har funnit det önskvärt, att underlaget för kassareservskyldighetens beräkning utökades att omfatta även medel inestående å uppsägningsräkning. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida icke man bör gå ett steg längre. Även på depositions- och kapitalräkning inestående numera medel av rörlig karaktär. Särskilt under kriget insattes där — ofta i mycket stora poster — överskottsmedel från olika industriföretag. Den 31 maj 1947 inestodo å depositions- och kapitalräkning i poster om 300 000 kronor och däröver sammanlagt 1 153 miljoner kronor, av vilket belopp en mycket väsentlig del säkerligen härrörde från dylika insättningar. Medel av denna karaktär kunna komma att mycket snart åter uttagas för investerings- eller andra ändamål. — Den tidigare berörda överföringen av medel från uppsägningsräkning till kapitalräkning under senare hälften av 1947 förtjänar i detta sammanhang att ånyo bringas i erinran.

Å andra sidan kan sägas, att bankernas placeringar för närvarande äro reellt mera bundna än vad fallet var, då banklagens kassareservbestämmelser tillkommo. Lån mot inteckning i bostads- och affärsfastigheter representera en väsentligt större andel av den totala utlåningen än tidigare och denna utlåning kan, såsom erfarenheten visat, i vissa lägen bliva mycket svår att avveckla. Det skulle därför kunna göras gällande, att kassareservskyldigheten borde ställas i relation till den *totala* inlåningen. Härigenom vunnnes även den i förevarande sammanhang väsentliga fördelen, att kassareservskyldigheten bleve oberoende av sådana överflyttningar från korta till långa räkningar, om vilka i det föregående varit tal.

Verkställda beräkningar visa emellertid tydligt, att det måste bliva svårt att finna ett för alla banker användbart relationstal, om kassareservskyldigheten skall grundas på den totala inlåningen. Och det kan, trots vad ovan sagts om rörligheten av vissa å de långa räkningarna inestående medlen, icke bestridas, att de å sparkasseräkning och de i mindre och medelstora poster å depositions- och kapitalräkning inestående medlen regelmässigt representera en varaktigare inlåning än de å check- och uppsägningsräkning inestående. Med hänsyn härtill och då syftet med den ifrågasatta utvidgningen av kassareservskyldigheten icke skulle i någon väsentlig mån förfelas därigenom, torde vid beräkning av den föreskrivna kassareserven kunna undantagas nyssnämnda å sparkasseräkning och i mindre och medelstora poster å depositions- och kapitalräkning inestående medlen. Var gränsen i sistnämnda avseende lämpligen bör dragas är tydligen en ren avvägningsfråga. Förslagsvis kunde man tänka sig att belopp understigande 100 000 kronor frånräknades.

I promemorian ha därefter belysts verkningarna av den sålunda ifrågasatta skärpningen av kassareservbestämmelserna.

Över bankofullmäktiges förenämnda framställning den 11 maj 1948 ha, efter remiss, utlåtanden avgivits den 3 juni 1948 av *fullmäktige i riksgäldskontoret* samt av *bank- och fondinspektionen*.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ha anfört, att fullmäktige icke hade något att erinra mot den av bankofullmäktige i ärendet gjorda framställningen.

Bank- och fondinspektionen har i sitt utlåtande till en början framhållit, med instämmande i vad bankofullmäktige därutinnan anfört, att ett ikraftsättande av 1939 års lag i dess nuvarande utformning icke skapade någon garanti för en sådan utlåningsbegränsning, som fullmäktige av penningpolitiska skäl funne angelägen. Därest en dylik effekt skulle kunna uppnås, syntes andra åtgärder få vidtagas. I sådant hänseende hänvisades till promemorian den 29 maj 1948 med synpunkter på frågan om metoden för begränsning av bankaktiebolagens utlåning. I avbidan på vidare initiativ på området, borde emellertid, såsom framhölls i den remitterade framställningen, övervägas sådana ändringar i sagda lag, som indirekt — genom en skärpning av likviditetskraven — kunde åstadkomma en krympning av bankernas kreditgivning.

Bank- och fondinspektionen har vidare anfört.

Inspektionen anser, att ett realiserande av bankofullmäktiges förslag rörande inrymmande under kassareservbestämmelserna av medel å uppsägningsräkning ej är tillfyllest såsom medel för stärkande av bankernas likviditet. Dels uppgå sålunda för närvarande insättningarna å uppsägningsräkning till förhållandevis små belopp dels visar erfarenheten, att dylika medel mycket snabbt kunna överföras till annan insättarräkning. Om, såsom diskuterats, räntediskrimineringen i avseende å kapitalräkningsmedel överstigande 300 000 kronor borttages, kan det antagas, att överflyttningen av medel från uppsägnings- till kapitalräkning skulle ytterligare fullföljas. Med hänsyn härtill är inspektionen av den uppfattningen, att vid en omarbetning av kassareservbestämmelserna målet bör vara att ställa kassareservens storlek i relation till samtliga de insättarmedel, vilka kunna presumeras vara av förhållandevis rörlig art; i enlighet härmed bör kassareservskyldighet föreligga jämväl i avseende å tillgodohavanden å kapital- eller depositionsräkning i den mån desamma ha en viss minimistorlek, förslagsvis 100 000 kronor. Resultatet skulle alltså bli, att bankerna tvingades hålla kassareserv i förhållande till hela inlåningen undantagandes sparkassemedlen samt medel innestående i mindre poster än 100 000 kronor å depositions- och kapitalräkning.

Beträffande kassareservens storlek bör skillnad göras mellan vad som normalt kan anses erforderligt och vad som i exceptionella lägen må te sig behövt. Med utgångspunkt härifrån ifrågasätter inspektionen, om icke kassareserven borde angivas till viss kvotdel av här avsedda inlåning och bestämmelser härom inflyta i banklagen, medan i beredskapslagstiftning, avsedd att av Kungl. Maj:t sättas i kraft då omständigheterna det påkallade, inrymdes rätt för Kungl. Maj:t att höja ifrågavarande relativt till viss i lagen angiven gräns. Till följd av ärendets brådskande natur torde emellertid endast beredskapsbestämmelser nu hinna utformas.

Vad slutligen angår ikraftsättandet av en beredskapslag samt valet av kvotdel vill inspektionen framhålla angelägenheten av att en skärpning av likviditetsbestämmelserna vägas mot de övriga åtgärder, som kunna stå till buds för en sanering av förhållandena på penningmarknaden. I vart fall bör understrykas vikten av att likviditetskraven ej ställas så högt, att näringslivets ur samhällelig synpunkt berättigade kreditanspråk måste eftersättas.

Departementschefen. Bankofullmäktige ha i sin skrivelse inledningsvis berört det allmänna ekonomiska läget och därvid bland annat framhållit be-

tydelsen av en inkomststabilisering och vidtagande av åtgärder för att eliminera den föreliggande spänningen mellan tillgång och efterfrågan. Då jag haft anledning att närmare behandla ifrågavarande spörsmål i propositionen angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1948/49 (prop. nr 286) torde det icke finnas anledning att här ånyo behandla frågan utan torde jag få hänvisa till vad som i nämnda proposition anförts.

Fullmäktige ha vidare framhållit, att i nuvarande läge vore de penningpolitiska instrument, som traditionellt stode riksbanken till buds, av begränsad räckvidd som medel att bekämpa inflationsriskerna. Det vore i stället nödvändigt att söka bemästra dessa genom direkta ingripanden på olika områden av det ekonomiska livet, varvid dock riksbanken givetvis borde underbygga en sådan ekonomisk politik med kreditåtstramande åtgärder. Fullmäktige ha även betonat, att nuvarande lagstiftning angående rätt för Kungl. Maj:t att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv sannolikt icke erbjöde de bästa tekniska möjligheterna att få till stånd en effektiv begränsning av kreditgivningen, varför hemställts om en översyn av bestämmelserna.

I likhet med fullmäktige finner jag för egen del angeläget med kreditåtstramande åtgärder, som skapa ökade möjligheter att begränsa investeringarna. De av riksbanken med kreditinstitutionerna träffade överenskommelserna angående restriktivare kreditgivning ha detta syfte men torde icke vara tillfyllest. Bankofullmäktige ha icke närmare angivit vilka åtgärder som närmast borde ifrågakomma utan ha endast begärt en skyndsam utredning rörande ny fullmaktslag om affärsbankernas kassareserver. Det torde dock vara ofrånkomligt att en kreditåtstramning — för att man skall nå avsett resultat — icke endast bör avse affärsbankerna utan måste ges en vidare omfattning. Eljest skulle det komma att finnas möjligheter till en överflyttning av krediter från affärsbankerna till andra institut som skulle göra att restriktionerna för nämnda banker icke komme att få åsyftat resultat beträffande investeringar m. m. I anledning härav har jag — samtidigt som uppdrag lämnats åt chefen för bank- och fondinspektionen att verkställa den av fullmäktige begärda översynen — tagit kontakt med andra kreditinstitut. På min hemställan har sålunda chefen för försäkringsinspektionen upptagit överläggningar med livförsäkringsbolagen och vidare ha diskussioner ägt rum med representanter för sparbankerna. Beträffande överläggningarna med försäkringsbolagen har chefen för försäkringsinspektionen i skrivelse den 27 maj 1948 anmält resultatet, som i huvudsak innebär att bolagen förklarar sig villiga att tills vidare under sex månader icke minska sitt innehav av stats- och hypoteksobligationer. Överläggningarna med sparbankerna ha lett till att sparbanksföreningen i en skrivelse den 29 maj 1948 till styrelserna i samtliga sparbanker — med understrykande av betydelsen att sparbankerna på sitt område söka medverka till balans i vårt lands ekonomi — hemställt till sparbankerna att i sin långivning och likviditetspolitik beakta behovet av återhållsamhet.

Vad angår fullmäktiges hemställan om skyndsamt utredning rörande ändrad lagstiftning om affärsbankernas kassareserver, har chefen för bank- och fondinspektionen den 29 maj 1948 avlämnat en promemoria i ämnet. En redogörelse för det huvudsakliga innehållet i promemorian har lämnats i det föregående. De däri framlagda förslagen synas tillgodose de av bankofullmäktige framförda önskemålen men på grund av den långt framskridna tiden torde det icke vara möjligt att kunna slutbehandla frågan i sådan tid att förslaget nu skulle kunna föreläggas riksdagen. Jag har emellertid för avsikt att under den närmaste tiden upptaga överläggningar i ämnet med affärsbankerna, varefter erforderliga åtgärder torde få vidtagas för att slutligt utforma förslag i ärendet.

Då en ny lagstiftning sålunda icke nu kan föreläggas riksdagen, torde den nu gällande lagen den 15 december 1939 böra erhålla förlängd giltighet. Härvid bör den av fullmäktige ifrågasatta ändringen genomföras på så sätt att de i lagen upptagna bestämmelserna — liksom fallet var vid deras tillkomst — komma att omfatta även medel på uppsägningsräkning. Giltighetstiden för 1939 års lag torde böra förlängas ett år eller alltså till utgången av juni månad 1949, dock förutsätter jag att — om så skulle befinnas lämpligt — förslag till ändrad lagstiftning dessförinnan kan komma att föreläggas riksdagen.

De överläggningar med olika kreditinstitut som ägt rum eller avses skola äga rum och som även komma att omfatta hypoteksinstitutionerna, syfta sålunda till att skapa förutsättningar för att genom restriktioner på kreditmarknaden få till stånd en begränsning av investeringarna. Härvid åsyftas huvudsakligen sådana investeringar som falla utanför nuvarande direkta regleringar medan avsikten icke är att förhindra exempelvis bostadsbyggnande för vilket byggnadstillstånd erhållits. Detta är också utgångspunkten för det nya förslaget rörande affärsbankernas kassareserver m. m. Såsom redan framhållits skulle dock — på grund av sambandet mellan olika delar av kreditmarknaden, möjligheterna till låneöverflyttningar m. m. — åtgärder som endast toge sikte på affärsbankernas utlåning icke medföra den åsyftade åtstramningen. Jag vill i detta sammanhang endast erinra om försäkringsbolagens vidsträckta möjligheter att överta exempelvis industri- och kommunobligationer genom att samtidigt realisera andra obligationer. Dylika bytestransaktioner skulle givetvis icke kunna förhindras genom en räntehöjning.

Slutligen vill jag framhålla att jag delar fullmäktiges uppfattning att balansen i det ekonomiska livet icke torde kunna skapas enbart genom den ytterligare nedpressning av investeringarna som över huvud taget skulle kunna komma i fråga. Beträffande övriga faktorer som i detta sammanhang måste beaktas torde få hänvisas till den förut berörda propositionen (nr 286). Investeringsområdet intar dock en mycket viktig ställning och i synnerhet mot bakgrunden av de mycket hårda nedskärningar, som vidtagits beträffande de direkt reglerade investeringarna, framstår det som synnerligen

angeläget att åtgärder vidtagas för att minska de investeringar, som icke äro direkt kontrollerade. Det är i detta sammanhang som i det föregående berörda restriktioner på kreditmarknaden ha en viktig uppgift att fylla.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ett inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv — av den lydelse *Bilaga*¹ till detta protokoll utvisar — måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gustaf Bjured.

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 juni 1948.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENS TIERNA.

Enligt lagrådet den 9 juni 1948 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 4 juni 1948, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen i finansdepartementet hovrättsrådet H. Nitelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Bengt Larson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 juni
1948.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD,
QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG,
ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, lagrådets den 10 juni 1948 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 4 i samma månad remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 15 december 1939 (nr 850) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv*, därvid föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Folke Lyberg.